

REFERAT Klima- og Bæredygtighedsudvalget 2018-2019 d. 28-01-2019

Mødedato Mandag d. 28. januar 2019 kl. 00:00

Mødested Vibegård i Rønne, mødelokale 1

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Udkast til boligpolitik for Bornholms Regionskommune.....	5
Samfundsdebat om Bornholms CO2 mål for lokal el-produktion.....	10
Status på World Craft Region.....	15
BRKs arbejde med fødevarestrategiens målsætninger.....	18
Status på arbejdet med en tværgående folkesundhedspolitik.....	24
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	29
Ændring af mødetidspunkt for Klima- og Bæredygtighedsudvalget.....	31
Gensidig orientering.....	33

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00P35-0101

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	1	

Fraværende

Winni Grosbøll mødte kl. 14.40, som punkt 3 påbegyndes.

Bemærkninger til dagsordenen

Punkt 2: Udkast til boligpolitik for Bornholms Regionskommune

Bilag

Forslag boligpolitik

Forslag_boligpolitik_18.10.2018

Boligpolitik 2018 291018

Alle høringssvar til boligpolitikken

Oversigt høringssvar, forslag til boligpolitik

Åbent punkt

2 Udkast til boligpolitik for Bornholms Regionskommune

03.00.00P22-0010

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	17-09-2018	3	
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	29-10-2018	3	
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget	21-11-2018	23	
Kommunalbestyrelsen	29-11-2018	2	
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	2	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forlængelse af drøftelserne i Klima- og Bæredygtighedsudvalget er der udarbejdet et udkast til boligpolitik, samt en revideret tidsplan for processen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- udkastet til boligpolitik sendes i høring medio oktober
- procesplanen godkendes
- mål og indsatser i boligpolitikken efter endelig godkendelse indarbejdes i de relevante udvalgs arbejdsprogrammer

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 17. september 2018:

Ad. a) udkastet sendes videre til Økonomi- og Planudvalget med få justeringer

Ad. b) anbefales

Ad. c) anbefales

Kommunaldirektøren indstiller, at

a) det reviderede udkast til boligpolitik sendes i høring ultimo november

b) den reviderede procesplan godkendes

c) mål og indsatser i boligpolitikken efter endelig godkendelse indarbejdes i de relevante udvalgs arbejdsprogrammer

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 29. oktober 2018:

Ad. a. Oplæg til boligpolitik af 29.10.2018 anbefales til Kommunalbestyrelsens godkendelse. Denne vedhæftes referatet. Mindretalsudtalelse fra Knud Henrik Folkmann fra Dansk Folkeparti om, at Dansk Folkeparti ikke kan medvirke, idet Bornholmermålene er en del af boligpolitikken.

Ad. b. anbefales

Ad. c. anbefales

Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget den 21. november 2018:

Indstillingen anbefales. Der udtrykkes bekymring for om 8 helhedsplaner ressourcemæssigt kan realiseres.

Linda Koefod Persson kan ikke medvirke, idet Bornholmermålene er en del af boligpolitikken.

Kommunalbestyrelsen den 29. november 2018:

Indstillingen godkendt.

Liste O kan ikke medvirke, idet Bornholmermålene er en del af boligpolitikken.

Kommunaldirektøren indstiller, at

- udvalget drøfter høringssvarene med henblik på en eventuel justering af boligpolitikken før endelig godkendelse i kommunalbestyrelsen den 28. marts 2019.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 28. januar 2019:

Høringssvarerne er blevet drøftet og der blev givet konkrete input til rettelser i den endelige boligpolitik.

Sagsfremstilling

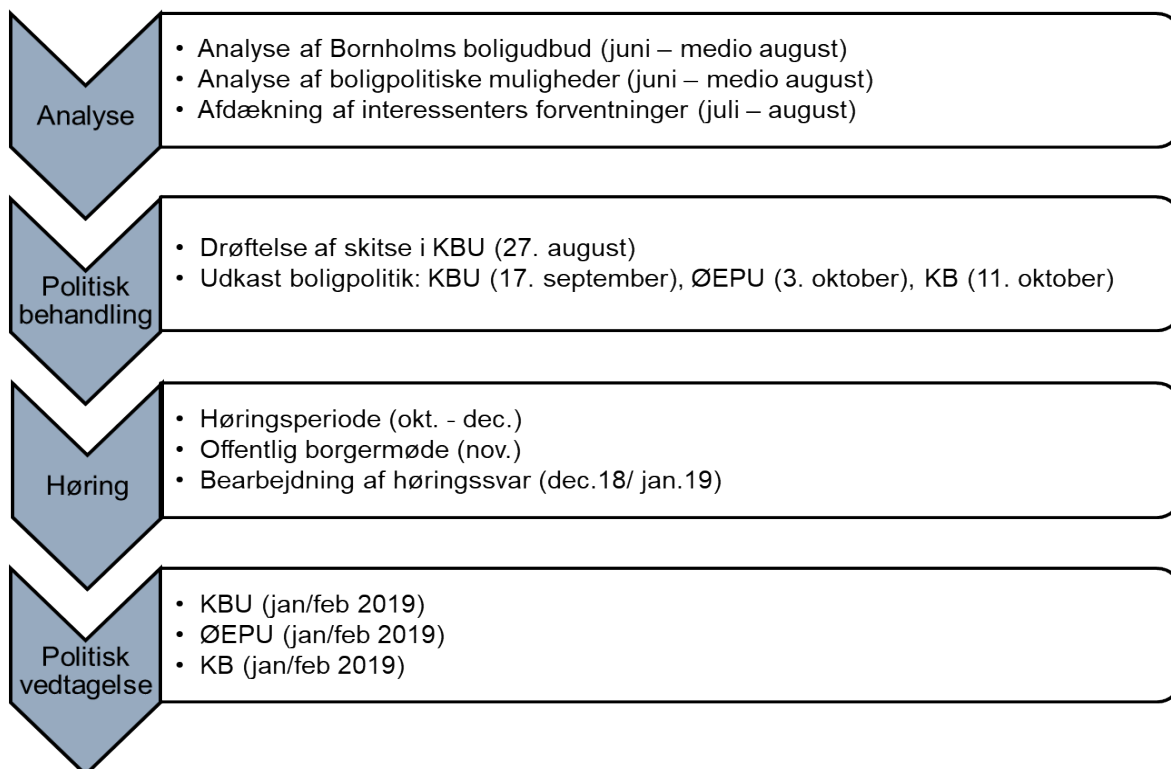
I forlængelse af [Klima- og Bæredygtighedsudvalgets drøftelser af boligpolitiske emner på mødet d. 27. august](#) forelægges her et udkast til en boligpolitik for Bornholms Regionskommune.

Boligpolitikken har til formål at fremlægge de mål og principper regionskommunen vil lægge til grund for den fremtidige udvikling på boligområdet.

Udover dette indeholder udkastet til boligpolitikken også oplæg til strategiske indsatser, som skal realisere målene.

Udkastet til boligpolitik sendes i høring hurtigst muligt efter kommunalbestyrelsens møde d. 11. oktober.

Udvalget besluttede derudover på mødet i august en ny proces:

Udkastet til boligpolitikken er vedhæftet som bilag.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling til KBU den 29.10.2018

I forlængelse af drøftelsen af et udkast til boligpolitik på Klima- og Bæredygtighedsudvalgets møde den 17. september foreligger vedhæftet et revideret forslag til en boligpolitik (version 18.10.2018).

De primære indholdsmæssige rettelser er: 1) et afsnit om de eksisterende boliger i det indledende afsnit "Det går godt på Bornholm" og 2) i afsnit A. Et fleksibelt boligmarked... er præciseret, at de nævnte tal er mindstetal.

Derudover er foretaget en generel gennemskrivning med sigte på at forenkle og præcisere indholdet.

Da KBU får forelagt et revideret udkast til boligpolitik inden videresendelse til behandling i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget og kommunalbestyrelsen, er der behov for at ændre den i sagsfremstillingen ovenfor skitserede tidsplan hvad angår politisk behandling, høring og politisk vedtagelse.

Revideret tidsplan

Politisk behandling

Udkast til boligpolitik: KBU (17. september og 29. oktober), ØEPU (21. november), KB (29. november).

Høring

Høringsperiode: 30. november 2018 – 18. januar 2019

Offentligt borgermøde: torsdag den 10. januar 2019

Bearbejdning af hørings svar: 21. jan. 2019 – 12. feb. 2019

Politisk vedtagelse

KBU: 25. februar, ØEPU: 20. marts, KB: 28. marts 2019

Hvem høres?

Efter forventet godkendelse af forslag til boligpolitik på kommunalbestyrelsens møde den 29. november 2018 sendes forslaget i offentlig høring, som annonceres på kommunens hjemmeside og i Rytterknægten. Forslaget sendes endvidere til de, der deltog på det indledende møde om optakt til boligpolitik den 3. maj 2018 samt til Handicaprådet og Bornholms Ældreråd, der er lovgivningsmæssigt høringsberettigede. Alle hørings svar medtages.

Foruden muligheden for at afgive et skriftligt hørings svar vil der også være mulighed for at deltage i et offentligt borgermøde, der holdes torsdag den 10. januar 2019. Nærmere tidspunkt og sted annonceres samtidigt med annonceringen af høringsperioden.

Supplerende sagsfremstilling til ØEPU den 21.11.2018

Det skal præciseres, at det senest opdaterede forslag til boligpolitik (vedhæftet som bilag) er navngivet "Boligpolitik 2018 291018". Det er dette forslag, der skal godkendes.

Supplerende sagsfremstilling til KBU den 28.01.2019

Udkast til boligpolitik blev sendt i høring på kommunalbestyrelsesmødet den 29. november 2018. Seneste frist for at indsende hørings svar var den 18. januar 2019. I høringsperioden er indkommet 23 hørings svar, der alle er vedhæftet som bilag. Desuden er vedhæftet en oversigt hvor hørings svarene er søgt emneinddelt, til støtte for den politiske drøftelse af, hvilke hørings svar der ønskes indarbejdet i den boligpolitik, som skal fremlægges til endelig politisk stillingtagen.

På baggrund af Klima- og bæredygtighedsudvalgets drøftelser af inputtene fra hørings svarene udarbejdes et revideret forslag til endelig boligpolitik til politisk godkendelse i kommunalbestyrelsen den 28. marts 2019.

Punkt 3: Samfundsdebat om Bornholms CO2 mål for lokal el-produktion

Åbent punkt

3 Samfundsdebat om Bornholms CO₂ mål for lokal el-produktion

01.02.00P00-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	3	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget beslutter

Resumé

I november 2018 blev Klima- og Bæredygtighedsudvalget orienteret om mulighederne for at opnå CO₂-neutral lokal el-produktion på Bornholm i 2025 og frem uden brug af landvindmøller.

Med baggrund i at realismen i dette er stærkt begrænset, ønskede udvalget et oplæg til en samfundsdebat i foråret 2019, der leder frem til en beslutning i kommunalbestyrelsen i juni 2019, om hvorvidt målet skal ændres, eller om Bornholms Regionskommune skal skabe de planlægningsmæssige rammer for landvindmøller på Bornholm, således at visionen kan blive realiseret.

Hermed præsenteres et forslag til en proces for en samfundsdebat, hvor der bredt informeres om fakta og drøftes perspektiver vedrørende landvindmøller set i forhold til målet om at Bornholm vil have en CO₂ neutral lokal el-produktion i 2025.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At BRK iværksætter de beskrevne aktiviteter til understøttelse af en samfundsdebat om, hvorvidt Bornholm skal fastholde målet om en CO₂-neutral lokal el-produktion i 2025 og frem, hvilket vil indebære planlægning for nye landvindmøller, eller om målet skal ændres.

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 28. januar 2019:

Godkendt, idet Klima- og Bæredygtighedsudvalget orienteres om indholdet i informationsmaterialet forud for at materialet offentliggøres. Udvalget ønsker desuden at justere tidsplanen, så der ikke afholdes et temamøde for kommunalbestyrelsen primo maj.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 31. maj 2018 den opdaterede Bright Green Island vision og de 8 Bornholmermål for en grøn omstilling af det bornholmske samfund, herunder målsætningen om, at Bornholm er CO₂ neutral i 2025.

Målsætningen tager afsæt i Bornholms ønske om at være et bæredygtigt og klimavenligt samfund i dag - og ikke mindst i fremtiden. Det er Bornholms bidrag til det fælles globale arbejde,

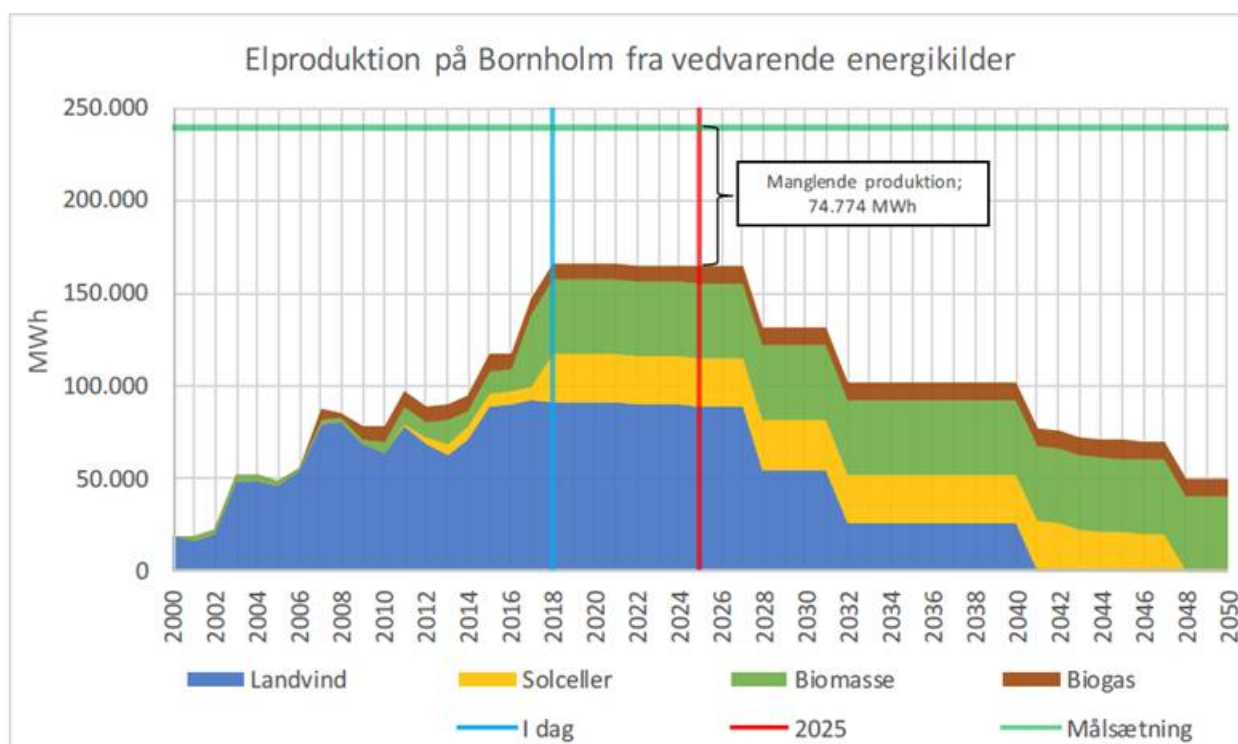
med at omstille el-produktion og forbrug i en bæredygtig retning, der kan gavne både økonomisk og klimamæssigt. En handlingsorienteret energistrategi er et vigtigt element i sikre dette.

Målsætningen om at blive CO₂ neutrale i 2025 understøtter også Kommunalbestyrelsens visioner for Bornholm, som blev vedtaget i juni 2018, hvor kommunalbestyrelsens 6. visionsspører: "at bruge vores tilgængelige og lokale ressourcer bedst muligt". Herunder har Klima- og Bæredygtighedsudvalget blandt andet det langsigtede mål: "Bornholm som grøn ø skal være en holdbar model, som hele verden trygt kan kopiere i forhold til energiproduktion".

I november 2018 blev KBU orienteret om mulighederne for at opnå CO₂-neutral lokal el-produktion på Bornholm i 2025 uden brug af landvindmøller. Her blev det opsamlende konstateret:

- at det er teknisk muligt at nå målet om en CO₂-neutral lokal el-produktion på Bornholm uden landmøller, men at de alternative teknologiske løsninger er økonomisk urealistiske.
- at solceller inden for en overskuelig årrække forventes at blive økonomisk konkurrencedygtige med landvindmøller. Imidlertid vil en udbygning af CO₂-neutral el-produktion på Bornholm, som overvejende baseres på en udbygning med solceller, ikke være rentabel. Det skyldes, at solcellernes produktionsmønster og den begrænsede kapacitet i transmissionsforbindelsen til Sverige vil forårsage, at der vil være betydelige perioder, hvor produktionen fra solcellerne vil gå til spilde.

De nuværende bornholmske landvindmøller forventes i de kommende år gradvist at blive taget ned, idet de har udstået deres tekniske levetid. Produktionen af strøm fra vindmøller vil derfor være faldende i de kommende år, hvis der ikke opstilles nye vindmøller. Målet om at have en CO₂-neutral lokal el-produktion i 2025 er derfor udfordret.

Grafikken ovenfor viser udviklingen i el-produktion fra vedvarende energikilder over tid, med de nuværende energikilder. Her kan man blandt andet se, at el-produktionen skal øges med 74.774 MWh, hvis vi skal nå vores CO₂ neutralitetsmål i 2025. Man kan også se, at andelen af energiproduktion fra vedvarende energi falder drastisk i årene efter 2026. Dette skyldes, at mange af de nuværende vindmøllerne vil være teknisk udtjente. Således vil der skulle kompenseres yderligere efter 2026.

Der lægges derfor op til en proces, en samfundsdebat, hvor der bredt informeres om fakta og drøftes perspektiver vedrørende vindmøller og andre vedvarende energikilder, set i forhold til målet om at være CO₂ neutral i 2025.

Samfundsdebatten danner baggrund for den politiske behandling i kommunalbestyrelsen af spørgsmålet om, hvorvidt målet om CO₂-neutral lokal el-produktion på Bornholm i 2025 skal fastholdes, - og herunder om Bornholms Regionskommune skal skabe de planlægningsmæssige rammer for landvindmøller på Bornholm, således at visionen kan blive realiseret.

Frem mod sommerferien vil BRK igangsætte forskellige aktiviteter, der kan oplyse og involvere bornholmerne i emnet, fx gennem borgermøder, informationsmateriale, spørgeskemaundersøgelse, mediedækning mv.

Emner der skal afdækkes:

- Muligheder og gevinster ved vindmøller, klimamæssigt og samfundsøkonomisk
- Gener ved vindmøller, hvad siger erfaringer og målinger
- Fakta omkring valg af placeringsmuligheder i lokalplanerne, og evt. kompensationer til lokalområdet
- Fakta omkring alternativer til vindmøller

Tidsplan:

29/1	Pressemeddelelse og mails til samarbejdspartnere sendes
29/1 – 25/2	Info-materiale udarbejdes. Info-materialet fortæller hvad det indebærer, hvis Bornholm skal have en CO ₂ neutral lokalt produceret el-produktion i 2025.
26/2 – 31/3	Der udstilles info-materiale rundt på øen. Info-materiale vises i: borgerservicecentre, biblioteker, skoler, Campus, BATs infoskærme samt elektronisk på kommunens platforme.
27/3:	Borgermøde afholdes
1/4 – 19/4:	Spørgeskemaundersøgelse gennemføres hos et repræsentativt udsnit af bornholmerne. Her spørges ind til bornholmernes kendskab til Bright Green Island, bornholmermålene og hvad målet om CO ₂ neutral lokalproduceret el-produktion betyder. Bornholmernes holdninger til mulige scenarier for fremtidige energiløsninger undersøges i denne forbindelse.
Primo maj:	Analyse af data fra spørgeskemaundersøgelse og kommunikation herom.
Medio maj:	Temamøde for kommunalbestyrelsen, med følgende fokus: <ul style="list-style-type: none">– eksisterende viden om, hvad der skal til for at have en CO₂ neutral lokal produceret el-produktion med afsæt i ekspertundersøgelse– spørgeskemaundersøgelsens resultater

- indlæg med perspektiver i forhold til gener forbundet med vindenergi på land og energistrategiens samfundsmæssige betydning.

20/5 – 27/6

Politisk behandling af CO₂-mål. Kommunalbestyrelsen tager stilling til hvorvidt målet om CO₂-neutral lokal el-produktion på Bornholm i 2025 skal ændres, eller om Bornholms Regionskommune skal skabe de planlægningsmæssige rammer for landvindmøller på Bornholm, således at CO₂-målet kan realiseres.

Økonomiske konsekvenser

Finansiering til spørgeskemaundersøgelse, møder, materialer mv. findes i budgettet for vækstforumsprojektet "Revitalisering Bright Green Island" (100.000 kr.) samt gennem samarbejde med Bornholms Miljø- og Energiforening, der udmønter midler fra puljen Grøn Ordning (ca. 40.000 kr. samt 160 timer)

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 4: Status på World Craft Region

Bilag

Kommissorium for styregruppen for World Craft Region

Svarbrev fra Øernes Kunstfond

Åbent punkt

4 Status på World Craft Region

20.04.00G01-0019

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	4	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget beslutter

Resumé

Klima- og Bæredygtighedsudvalget nedsatte i 2018 en styregruppe for World Craft Region med henblik på at sikre fremdrift og sammenhæng i understøttelsen af dette indsatsområde. Udvalget orienteres om status på styregruppens arbejde med at tilvejebringe finansiering til indsatsen, og der forelægges et revideret kommissorium for styregruppen til politisk godkendelse.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at revideret kommissorium for styregruppen for World Craft Region godkendes med styregruppens indstillinger til rettelser
- at status på styregruppens arbejde tages til efterretning

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 28. januar 2019:

Ad a) godkendt

Ad b) taget til efterretning

Sagsfremstilling

I forlængelse af Bornholms udnævnelse som World Craft Region i 2017 nedsatte Klima- og Bæredygtighedsudvalget i oktober 2018 en styregruppe for udviklingen af en indsats i relation til titlen. Udvalget godkendte samtidigt et kommissorium for styregruppen, der bl.a. foreskrev styregruppens formål, opgaver og sammensætning

Kommissoriet er efterfølgende blevet gennemgået og drøftet i styregruppen med henblik på endelig udfærdigelse. Styregruppen videresender hermed kommissoriet til endelig godkendelse i Klima- og Bæredygtighedsudvalget med ønske om enkelte rettelser jf. bilagt revideret kommissorium.

Rettelserne omfatter en præcisering af udviklingen af værdikæderne inden for World Craft Region-indsatsen (s. 2). Dertil har administrationen gennemskrevet afsnit om organisation og ressourcer, så det stemmer overens med gældende forhold og beslutninger (s.3).

Status på arbejdet med World Craft Region

For at tilvejebringe finansiering til World Craft Region-indsatsen i en toårig periode ansøgte kommunen om et tilskud på 0,5 mio. kr. fra den statslige pulje Øernes Kunstfond. Budgettet var på 1,127 mio. kr. og omfattede en lokal medfinansiering på dels 127.000 kr. bevilget af Kunst- og Kulturhistorisk Råd og dels 0,5 mio. kr. fra de regionale kulturmidler. Det blev anført i ansøgningen, at medfinansieringen fra Bornholms Vækstforum afhang af en udmelding fra

Erhvervsstyrelsen som følge af lovændringen om erhvervsfremme.

Kommunen fik afslag på ansøgningen til Øernes Kunstfond jf. bilagt svarbrev af 12. december 2018. Afslaget betyder, at styregruppens finansieringsramme i dag alene består af bevillingen fra Kunst- og Kulturhistorisk Råd på 127.000 kr.

Efterfølgende har kommunalbestyrelsen godkendt fordelingen af de regionale midler i 2019. I den forbindelse blev der bl.a. afsat en kulturpulje på 1 mio. kr., som forankres i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget. De formelle rammer for puljen forventes tidligst afklaret i februar.

Med afsæt i kommunalbestyrelsens beslutning ønsker styregruppen at forberede en ansøgning til kulturpuljen til marts. Til dette formål vil styregruppen i løbet af de næste to måneder formulere en grundfortælling om World Craft Region, en kommunikationsstrategi og en strategi for World Craft Region-indsatsen jf. fase 0 i nedenstående tids- og aktivitetsplan.

Tabel 1. Tids- og aktivitetsplan, drøftet i styregruppen den 14. januar 2019

	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni
Fase 0. Identitet og kommunikation						
Formulering af brand og grundfortælling						
Formulering af kommunikationsstrategi						
Udarbejdelse af strategi for indsatser						
Ansøgning om støtte fra kulturpulje (ØEPU)						
Fase 1. Finansiering fra lokale fonde						
Ansøgning om tilskud fra lokale fonde						

Der arbejdes ud fra et reduceret budget på 877.000 kr., som foruden beløbet på 127.000 kr. påtænkes finansieret ved hjælp af et tilskud på 0,5 mio. kr. fra omtalte kulturpulje og 250.000 kr. fra lokale fonde. Ansøgninger til lokale fonde forventes påbegyndt i løbet af foråret/sommeren.

Sideløbende med ovenstående indsatser, er der også fokus på kompetenceudvikling inden for kunsthåndværkerbranchen. Det sker i form af projektet Danske Turismekompetencer, der designer kursustilbud til kunsthåndværker og turismeaktører. I 2019 er der udbudt kurser til kunsthåndværkervirksomheder, der ønsker kompetenceløft inden for områder så som markedsføring, designmetode, prissætning m.v. Danske Turismekompetencer er et EU-støttet strukturfondsprojekt i regi af Campus Bornholm og Dansk Kyst- og Naturturisme.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Ingen.

Punkt 5: BRKs arbejde med fødevarestrategiens målsætninger

Bilag

Bilag 1 Bornholms fødevarestrategi 2017-2025

Status Dec 2018 BRK mål fødevarestrategi til udvalgene

Åbent punkt

5 BRKs arbejde med fødevarerstrategiens målsætninger

83.05.00G01-0011

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	5	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Natur- og Miljøudvalget indstiller
Børne- og skoleudvalget indstiller
Klima- og Bæredygtighedsudvalget indstiller
Økonomi, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

KB besluttede 12.10.17 handlingsplan for BRK under Bornholms Fødevarerstrategi. I denne forbindelse blev det besluttet at fagudvalgene tilhørende de udpegede centre efterfølgende årligt blev forelagt en status for arbejdet.

Denne status forelægges i nærværende sag for indsatser under nævnte udvalg ovenfor.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At orienteringen tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget den 7. januar 2019:
Orienteringen taget til efterretning

Børne- og Skoleudvalget den 8. januar 2019:
Taget til efterretning

Natur- og Miljøudvalget den 8. januar 2019:
Indstillingen anbefales

Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget den 9. januar 2019:
Indstillingen anbefales

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 28. januar 2019:
Indstillingen anbefales

Sagsfremstilling

Bornholms Fødevarerstrategi 2017-2025 (bilag 1) har været et konkret udbytte af partnerskabet fra 2014 mellem Bornholms Regionskommune, Bornholms Landbrug og Fødevarer samt Gourmet Bornholm. Partnerskabet er dannet for sammen at arbejde for målsætningen "Udvikling og afsætning af bornholmske kvalitetsfødevarer". Og Fødevarerstrategiens vision lyder: "Bornholm er fyrtårnet i det danske fødevarerlandskab. Og øen skal vokse og blomstre heraf"

Med strategien arbejder de tre partnere hver for sig og sammen om flg. fire målsætninger:

1. Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevarer miljø
2. Bornholm producerer Danmarks bedste fødevarer oplevelser
3. Bornholm vælger lokale råvarer og produktion
4. Bornholm fremtidssikrer gennem diversitet

Med afsæt i disse fire målsætninger har Bornholms Regionskommune vedtaget 21 indsatser. Disse ligger alle inden for regionskommunens eget handlerum. De fleste af indsætsernes var allerede eksisterende indsatser i regionskommunen, der med deres aktivitet støtter op om målsætningerne i fødevarerstrategien. Dog var nogle af indsætserne nye indsatser, som kommunalbestyrelsen vedtog 22.12.16 som en del af forberedelsen til fødevarerstrategien.

Nedenfor er oplyst status på udvikling ift. alle BRKs indsatser opdelt efter fagudvalgene. I bilag 2 er status detaljeret og opdelt efter målene i strategien. Både nedenfor og i det uddybende bilag er niveauet af fremdrift på de enkelte indsatser vurderet med farveangivelserne.

Grøn: Ja, det gør vi. Gul: Vi er på vej. Orange: Indsatsen er udfordret

Status dec. 2018	Indsatser	Nr.	Ny i BRK?	Jf. målsætning
	Under Social- og Sundhedsudvalget (dog med driftsansvaret fordelt på andre fagudvalg)			
	Sikrer at alle køkkenmedarbejdere er kvalificerede til at arbejde med de lokale råvarer.	2a	Ny	# 2 "Bornholm producerer Danmarks bedste fødevareroplevelser"
	Informerer om det bornholmske "terroir" - de særlige bornholmske egnspecifikke smagskendetegn og produkter - til BRK's måltidsmodtagere	2b	Ny	# 2 "Bornholm producerer Danmarks bedste fødevareroplevelser"
	Mad- og måltidsfunktion, der sikrer helhedsorienteret udvikling af gode måltider	2c		# 2 "Bornholm producerer Danmarks bedste fødevareroplevelser"
	Anvender 60% økologiske varer i egne gryder offentlige produktionskøkkener	4b		#4 "Bornholm fremtidssikrer gennem diversitet"
	Bæredygtighedscertificerer 10 offent-	4c	Ny	#4 "Bornholm fremtidssik-

	lige produktionskøkkener (i 2025)			rer gennem diversitet"
	Reducerer madspild (max 10%, 2020)	4d		#4 "Bornholm fremtidssikker gennem diversitet"
	Under Klima- og Bæredygtighedsudvalget (Er behandlet på KBUs møde 26.11.18)			
	Politisk mål om 20% økologiske dyrkede arealer på Bornholm	4a	Ny	#4 "Bornholm fremtidssikker gennem diversitet"
	Arbejder strategisk med måltider og fødevarer som en del af fundamentet for et bæredygtigt samfund (ift. fødevarer ind i BGI mål).	4h 1		#4 "Bornholm fremtidssikker gennem diversitet"
	Under Børne- og Skoleudvalget			
	Arbejder strategisk med måltider og fødevarer som en del af fundamentet for et bæredygtigt samfund (ift. madskoler på 2 folkeskoler).	4h 2		#4 "Bornholm fremtidssikker gennem diversitet"
	Under Natur- og Miljøudvalget			
	Krav om økologisk drift i alle BRK's forpagtningsaftaler.	4e	Ny	#4 "Bornholm fremtidssikker gennem diversitet"
	Bæredygtig drift af offentlige og private særligt udpegede naturområder	4f		#4 "Bornholm fremtidssikker gennem diversitet"
	Systematisk genanvendelse af den organiske fraktion fra madaffald.	4g		#4 "Bornholm fremtidssikker gennem diversitet"
	Under Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget			
	Arbejder for at sikre først dele af – og siden en hel Fødevarer-videreuddannelse	1e		# 1; Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevareremiljø.
	Understøtter erhvervets rekrutteringsbehov	1f		# 1; Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevareremiljø.
	Under Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget			
	Medfinansierer og understøtter Fødevarer-klyngen.	1a		# 1; Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevareremiljø.
	Fødevarer udpeget som et af tre indsatsområder i Erhvervsudviklingsstrategien	1b		# 1; Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevareremiljø.
	Understøtter aktivitet til fremme af produktinnovation og iværksætterier.	1c		# 1; Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevareremiljø.
	Arbejder med fødevarerudbud som understøttende for øget udbud- og afsætning hos lokale fødevarer- og virksomheder.	1d		# 1; Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevareremiljø.

	somheder			
	Understøtter udviklingen af Det Blå Bornholm	1g		# 1; Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevareremiljø.
	Fast monitorering af råvareindkøbet (jf. BRKs mål om 40% lokale varer i 2020).	3a		# 1; Bornholm tilbyder Danmarks bedste fødevareremiljø.
	Deltager i Madfællesskabet for herigennem at udvikle fødevarer-systemer, der fremmer regionale aftaler mellem producenter og aftagere.	3c	Ny	#3 "Bornholm vælger den lokale råvare og produktion"

Samlet udvikling imod strategiens mål

De to andre partnere til strategien har på et partskabsmøde efteråret 2018 fremvist fremdrift vedrørende deres egne indsatser under strategiens målsætninger. Der ses generelt en god fremdrift mod målene.

For Bornholms Regionskommunes vedkommende har Klima- og Bæredygtighedsudvalget behandlet de to indsatser inden for deres ressortområde hhv. det nye mål ovenfor vedr. 20% økologisk jord samt den eksisterende indsats "BRK arbejder strategisk med måltider og fødevarer som en del af fundamentet som for et bæredygtigt samfund". Sagen blev behandlet den 26. november 2018 og gav ikke anledning til yderligere eller reviderede handlinger.

De resterende indsatser under Bornholms Regionskommune er behandlet i nærværende sag.

Bornholms Regionskommunes fremdrift med egne indsatser

Status for arbejdet for hver af Bornholms Regionskommunes 21 målsætninger ses af vedhæftede handlingsplan (bilag 2). Bemærk at to af målsætningerne er behandlet separat under Klima- og Bæredygtighedsudvalget jf. ovenfor.

For de resterende indsatser ses generelt en jævn fremdrift, hvor nogle indsatser kan fremvise positive resultater mens andre har en mere træg proces. En enkelt indsats er udfordret af eksterne omstændigheder.

Af positive resultater kan fremhæves:

- Indsats 3b) Arbejdet med fødevarerudbud og målet om 40% lokale varer. Her har et tæt samarbejde mellem BRK og grossisten senest resulteret i, at grossisten (særligt for Bornholms vedkommende) har ændret deres søgefunktion i indkøbsportalen således, at de lokale BRK-køkkener nu kan taste Bornholm som oprindelse, når de søger efter varer.
- Indsats 1a og 1c) Strukturfondsfinansierede fødevarerprojekter igangsat hhv. som et fødevarer-klynge/netværks-projekt og et iværksætterprojekt på baggrund af lokal efterspørgsel.
- Indsats 3c) Samarbejdet Madfællesskabet har resulteret i at der dels har været 14 ugers madkolonier i 2018 på sydbornholm med deltagelse af københavnske skoleelever og besøg og indkøb hos og lokale producenter. Dels at mindre fødevarer-virksomheder har fået lejlighed til at pitch/præsentere deres produkter for et panel af indkøbere fra stor-køkkener i København med resultater ift. leverandøraftaler som følge.

Af resultater med mere træg fremdrift:

- Indsats 4a) Det politiske mål om, at nå 20% økologisk landbrugsjord inden 2020 kræver særlige indsatser som også beskrevet overfor KBU 26.11.18. KBU besluttede der, at arbejdet mod målet intensiveres i efteråret 2019.
- Indsats 4d) Arbejdet med madskoler er blevet forsinket men arbejdet pågår. I 2020 forventes det, at elever fra Paradisbakkeskolen kan lade på grydelågene og byde deres klassekammerater på hjemmelavet frokost. Derefter følger Hans Rømer i 2021.
- Indsats 4h2) Fuld madspildsanalyse forventes påbegyndt primo 2019. Der er fokus på definition af madspildsprocedure og udarbejdelse af en prototype.

Resultaterne der er udfordret:

- Indsats 4g) "Systematisk genanvendelse af den organiske fraktion fra madaffald" som indsatsen lyder er svært at opnå allerede inden 2020 når der endnu ikke er et færdigt system til indsamling og forarbejdning af husholdningsaffald.

Økonomiske konsekvenser

Indsatserne kan forsætte inden for eksisterende rammer.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Ingen

Punkt 6: Status på arbejdet med en tværgående folkesundhedspolitik

Bilag

Revideret tids- og procesplan for Folkesundhedspolitikken

Åbent punkt

6 Status på arbejdet med en tværgående folkesundhedspolitik

29.09.00P22-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	6	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Social- og Sundhedsudvalget igangsatte på sit møde den 4. juni 2018 arbejdet med udarbejdelse af en folkesundhedspolitik for Bornholms Regionskommunes, som revision af kommunens eksisterende sundhedspolitik. Der gives en status på arbejdet.

Indstilling og beslutning

Den koordinerende centerchef indstiller,

- a) At orientering tages til efterretning
- b) At orienteringen sendes til øvrige fagudvalg
- c) At fagudvalgsformændene bedes om at facilitere samtalen om sundhed ved samtalsalonen den 17. januar 2019

Social- og Sundhedsudvalget, den 3. december 2018:

- a) Orienteringen taget til efterretning,
- b) Orienteringen sendes til de øvrige fagudvalg,
- c) Fagudvalgsformændene bedes facilitere samtalen om sundhed ved samtalsalonen den 17. januar 2019.

Børne- og Skoleudvalget den 8. januar 2019:

Orienteringen taget til efterretning

Natur- og Miljøudvalget den 8. januar 2019:

Orienteringen taget til efterretning

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 9. januar 2019:

- a) Orienteringen taget til efterretning,
- b) Orienteringen sendes til de øvrige fagudvalg,
- c) Fagudvalgsformændene bedes facilitere samtalen om sundhed ved samtalsalonen den 17. januar 2019.

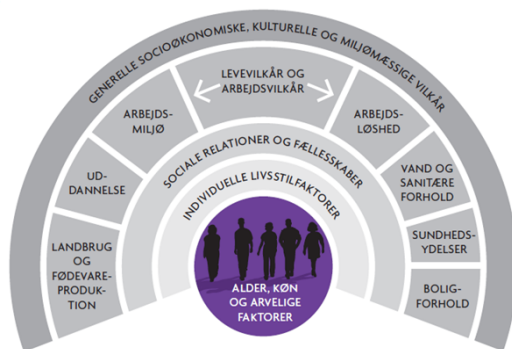
Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 28. januar 2018:

Orienteringen taget til efterretning

Sagsfremstilling

Social- og Sundhedsudvalget igangsatte arbejdet med en folkesundhedspolitik med afsæt i, at ikke blot alder, køn, gener og livsstil spiller en rolle for den enkeltes sundhed, men også uddannelse, sociale forhold, arbejdsmarkedstilknøytning, miljø, trafikforhold, fritidsmuligheder mv. har en afgørende rolle.

Arbejdet på alle disse områder kan være med til at forebygge sygdom og fremme sundhed, og sunde rammer for borgerne etableres i høj grad af alle andre kommunale områder end sundhedsområdet.

SUNDHED PÅ TVÆRS | SUNDHEDSTYRELSEN | 2010

Med afsæt i udvalgets godkendelse af en procesplan for en tværgående folkesundhedspolitik er der nedsat en tværgående arbejdsgruppe med repræsentanter fra en række af kommunens centre.

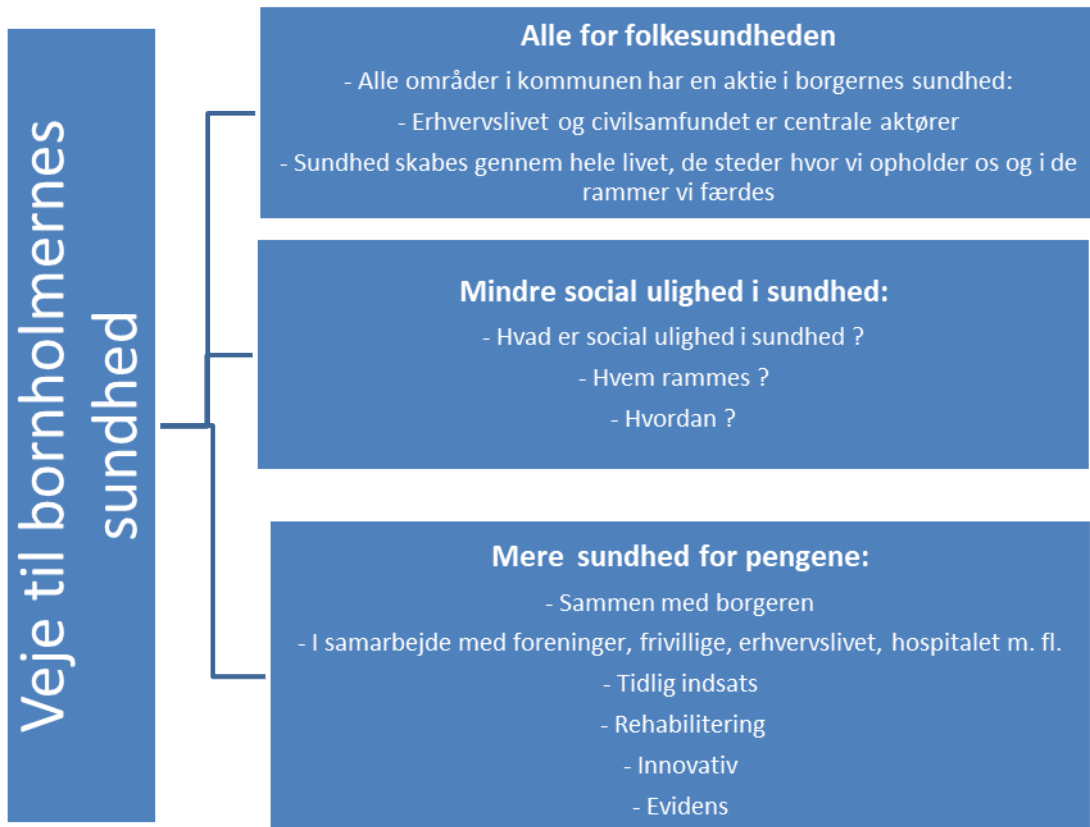
Arbejdsgruppen har udarbejdet forslag til rammer til en folkesundhedspolitik, der har fokus på, at alle kan bidrage til de overordnede mål med Bornholm Regionkommunes folkesundhedspolitik:

- Længere liv og flere gode leveår for alle bornholmere
- Mindre social ulighed i sundhed

Arbejdsgruppen tager endvidere udgangspunkt i, at sundhed handler om fysisk, social og psykisk sundhed og at alle elementerne er afgørende for, om vi trives og udfolder os.

Med afsæt i de største sundhedsudfordringer for bornholmerne, peger arbejdsgruppen på 3 overskrifter:

- Alle for folkesundheden
- Mindre social ulighed i sundhed
- Mere sundhed for pengene

Det er vigtigt for udvikling og forankring af folkesundhedspolitikken, at såvel den udsatte borger, børnefamilien som arbejdsgiverens forståelse og syn på sundhed inddrages.

For at få så 'bredt' et input til folkesundhedspolitikken som muligt planlægges med afholdelse af en såkaldt samtalesalon med deltagelse af:

- Interesserede borgere (opfordring om tilmelding via annoncering, opslag, BRK.dk mv.)
- KB og repræsentanter fra bl.a. Ældrerådet, Handicaprådet, Udsatterådet, dagligvareforretninger, faglige organisation, arbejdsgiverforeninger, borgerforeninger, forældrebestyrelser, DGI m.fl. (via invitationer).

En samtalesalon er en faciliteret samtale i mindre grupper i hyggelige rammer, hvor samtalen faciliteres af en bordformand.

Samtalsalonen om sundhed afvikles over en lettere anretning/middag i Åkirkebyhallerne den 17. januar kl. 16.30-19.30. Der planlægges med ca. 100 deltagere.

For at forankre folkesundspolitikken bredt både politisk og administrativt i kommunen foreslås endvidere, at formændene for fagudvalgene og centercheferne varetager opgaven som bordformænd.

Der planlægges desuden målrettede workshop for mere udsatte borgere tilknyttet jobcentre, børn- og familiecentret m. fl.

Proces efter samtalsalonen

I henhold til procesplanen vil Center for Sundhed - med input fra samtalsalonen og de målrettede workshops - udarbejde et foreløbigt udkast til folkesundhedspolitik til drøftelse i Social- og Sundhedsudvalget den 11. marts samt til kommentering i øvrige fagudvalg også i marts 2019. Social- og Sundhedsudvalget forventes at behandle et endeligt udkast til folkesundhedspolitikken på sit møde den 1. april, hvorefter det foreslås, at udkastet til en folkesundhedspolitik sendes i en bredere høring, der også omfatter en offentlig høring og en høring blandt deltagerne i samtalsalonen. Det skal bemærkes, at der kun er tid til en kortere høringsperiode, hvis folkesundhedspolitikken skal kunne godkendes i KB inden sommerferien. Høringsperioden vil evt. kunne forlænges, hvis der gives dispensation for sagsfristen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 7: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

7 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

00.01.00P35-0101

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	7	

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At der ikke er punkter til høring

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 28. januar 2019:
Godkendt.

Punkt 8: Ændring af mødetidspunkt for Klima- og Bæredygtighedsudvalget

Åbent punkt

8 Ændring af mødetidspunkt for Klima- og Bæredygtighedsudvalget

00.01.00G01-0114

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	8	

Hvem beslutter

Klima- og Bæredygtighedsudvalget

Resumé

Klima- og Bæredygtighedsudvalgets mødetidspunkt ændres, så udvalgmøderne fremover planlægges afholdt fra kl. 13.30. Møderne har tidligere været afholdt fra kl. 14.30.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At udvalgets mødetidspunkt ændres så møderne frem over starter kl. 13.30

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 28. januar 2019:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Klima- og Bæredygtighedsudvalgets mødetidspunkt ændres, så udvalgmøderne fremover planlægges afholdt fra kl. 13.30. Møderne har tidligere været afholdt fra kl. 14.30.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 9: Gensidig orientering

Åbent punkt

9 Gensidig orientering

00.01.00P35-0101

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Klima- og Bæredygtighedsudvalget	28-01-2019	9	

Klima- og Bæredygtighedsudvalget den 28. januar 2019:

Intet